

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: קיץ תשפ"ב, 2022
מספר השאלון: 57381
נספחים: נספח א – תמונות לשאלה 4
נספח ב – תמונות לשאלה 13
נספח ג – מפה סכמטית

שימו לב: בבחינה זו יש הנחיות מיוחדות. יש לענות על השאלות על פי הנחיות אלה.

גאוגרפיה – אדם וסביבה

הוראות

א. משך הבחינה: שלוש שעות.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק ראשון – גאוגרפיה של ארץ-ישראל	–	36	נקודות
פרק שני – גאוגרפיה של המזרח התיכון	–	28	נקודות
פרק שלישי – נתי"ב (ניתוח תופעות יסוד במרחב)	–	36	נקודות
סך הכול	–	100	נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש:

(1) אטלס אוניברסיטאי חדש, הוצאת יבנה, משנת 2000 ואילך (ללא המילון למונחי הגיאוגרפיה).

(2) אטלס כרטא – פיזי, מדיני, כלכלי, חברתי, משנת 1998 ואילך.

(3) אטלס כרטא אוניברסלי.

(4) אטלס ישראל החדש – האטלס הלאומי, מהדורה משנת 2008 ואילך.

(5) מפה של ארץ-ישראל 1:250,000.

(6) מפה גאולוגית של ארץ-ישראל 1:250,000 או 1:500,000.

ד. הוראה מיוחדת: כדי להמחיש את התשובות היעזרו בסרטונים, חתכים וגרפים, לפי הצורך.

יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.

כתבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

השאלות

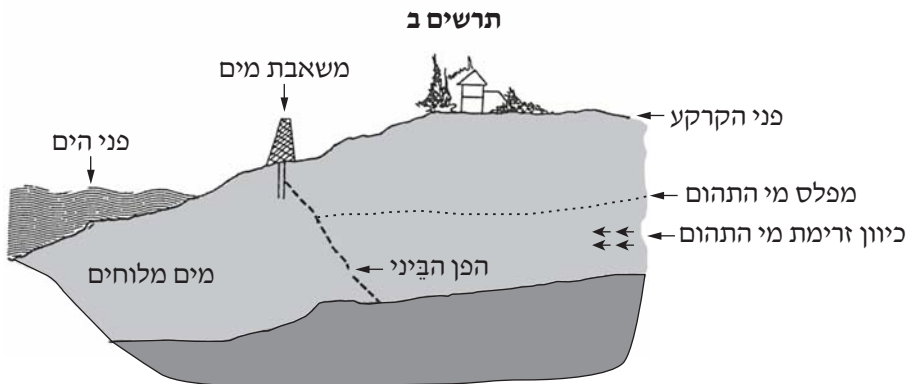
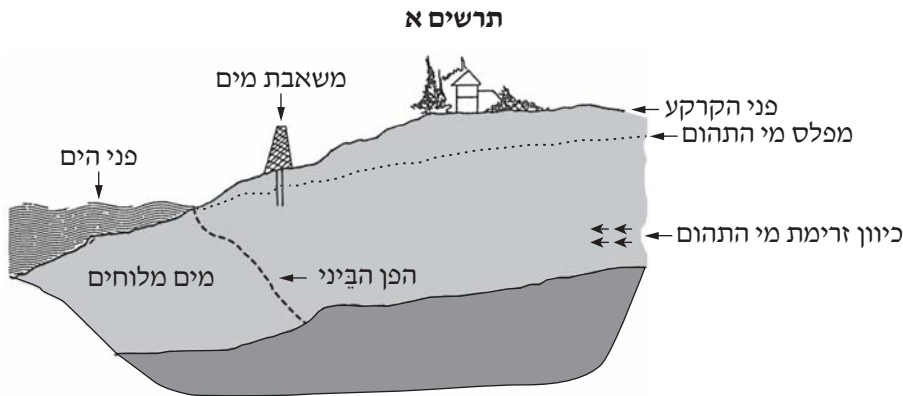
פרק ראשון – גאוגרפיה של ארץ ישראל

(36 נקודות)

בפרק זה יש לענות על שתי שאלות: על אחת מן השאלות 1-3, ועל אחת מן השאלות 4-6. ענו על אחת מן השאלות 1-3 (22 נקודות לשאלה).

1. אקוות החוף (אקוויפר החוף)

לפניכם שני תרשימים המתארים חתך של אקוות החוף – אקוויפר המצוי באזור הסמוך לחוף הים. בתרשים א מתואר המצב הטבעי של האקווה. בתרשים ב מתוארת האקווה בעקבות שאיבת יתר של מי תהום. עיינו בתרשימים, וענו על הסעיפים א-ג שאחריהם.

א. הסבירו מהי אקווה, וציינו את השם של הסלע שממנו עשויה השכבה של אקוות החוף בישראל. (6 נקודות)

ב. (1) היעזרו בשני התרשימים ותארו את השינויים המתרחשים בשכבת האקווה עקב שאיבת יתר של מי תהום. (6 נקודות)

(2) הסבירו את ההשפעה של השינויים שתיארתם על האיכות של מי התהום. (4 נקודות)

ג. במדינת ישראל פועלים מתקנים להתפלת מי ים.

הפקת המים ממתקנים אלה מאפשרת לצמצם את הפגיעה באיכות מי התהום הנגרמת משאיבת יתר.

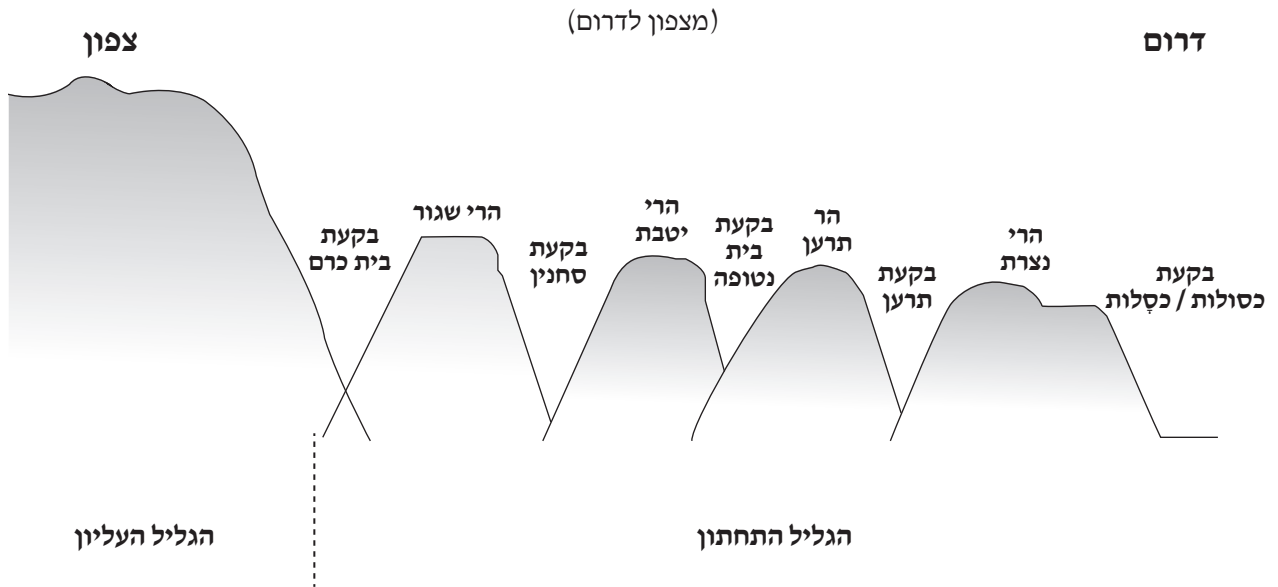
/המשך בעמוד 3/

הסבירו כיצד. (6 נקודות)

2. הגליל התחתון המרכזי

- א. בתרשים הסכמטי שלפניכם מתואר חתך טופוגרפי של הגליל התחתון המרכזי מצפון לדרום. בחתך מצוינים השמות של יחידות הנוף באזור זה. על פי התרשים, מה מאפיין את המבנה הטופוגרפי של הגליל התחתון המרכזי? (4 נקודות)

חתך טופוגרפי של הגליל התחתון המרכזי

- ב. עיינו באטלס.

- תארו שני מאפיינים פיזיים של הבקעות בגליל התחתון המרכזי, והסבירו מדוע כל אחד מהם הוא יתרון להתיישבות החקלאית. (8 נקודות)
- ג. בסוף שנות השבעים של המאה ה-20 הוקמו יישובים קהילתיים רבים באזורים ההרריים של הגליל התחתון המרכזי. (1) הציגו שתי מטרות להקמת היישובים הקהילתיים באזור הזה. (5 נקודות)
- (2) המאפיינים הכלכליים של יישוב קהילתי מתאימים למיקום יישובים כאלה באזורים הרריים. ציינו מאפיין כלכלי אחד של יישוב קהילתי, והסבירו מדוע מאפיין זה מתאים למיקום היישוב באזור ההררי של הגליל התחתון. (5 נקודות)

3. חקלאות

א. במשך שנים רבות התאפיין ענף החקלאות בישראל במעורבות רבה של הממשלה, באמצעות קביעה של מכסות ייצור לחקלאים ובאמצעות מתן סובסידיה לחקלאים שעמדו במכסות האלה.

(1) הסבירו מהי מכסת ייצור, ומהו היתרון לחקלאי בקביעת מכסות ייצור. (4 נקודות)

(2) הסבירו מהי סובסידיה, ומהו היתרון לצרכן בסובסידיה של תוצרת חקלאית. (4 נקודות)

ב. קראו את הקטע שלפניכם, וענו על השאלות שאחריו.

בדיונים שנערכו בכנסת הועלתה הצעה לפתוח את המשק הישראלי לייבוא חופשי של תוצרת חקלאית. בדיונים אלה טענו חברי השדולה החקלאית כי ישראל צריכה להתבסס על חקלאות מקומית ולא על ייבוא. בתגובה על כך אמר מנכ"ל משרד החקלאות שהטענה של חברי השדולה החקלאית היא בגדר חזון ראוי, אך אין אפשרות לממש אותו, וכי על מדינת ישראל להמשיך ולייבא תוצרת חקלאית.

(מעובד על פי כלכליסט, 11 במאי 2020)

(1) כתבו נימוק אחד התומך בטענה של חברי השדולה החקלאית בכנסת כי ישראל צריכה להתבסס על

חקלאות מקומית ולא על ייבוא. (4 נקודות)

(2) כתבו נימוק אחד התומך בעמדתו של מנכ"ל משרד החקלאות כי על מדינת ישראל להמשיך לייבא

תוצרת חקלאית. (4 נקודות)

ג. תארו שתי דרכים, שאינן מוזכרות בשאלה זו, שבאמצעותן המדינה יכולה לסייע לחקלאים ולפתח את ענף

החקלאות. (6 נקודות)

ענו על אחת מן השאלות 4-6 (14 נקודות לשאלה).

4. קרסט – מדרש תמונה

- א. באזורים ההרריים בנוף הים תיכוני של ישראל יש תנאים פיזיים המאפשרים היווצרות של נוף קרסטי. ציינו שני תנאים כאלה, והסבירו כיצד כל אחד מהם מאפשר את היווצרות הנוף הקרסטי. (5 נקודות)
- ב. עיינו בתמונות 1-2 שבנספח א, וענו על התת-סעיפים (1)-(2).
- (1) ציינו את השם של צורת הנוף הקרסטי הנראית בכל אחת מן התמונות. (3 נקודות)
- (2) ציינו ענף כלכלי שעשוי להתפתח באזור שבו מופיעה צורת הנוף הנראית בתמונה 1, והסבירו מדוע צורת נוף זו מסייעת להתפתחות הענף שציינתם.
- ציינו ענף כלכלי שקשה לפתח באזור שבו מופיעה צורת הנוף הנראית בתמונה 2, והסבירו מדוע צורת נוף זו מקשה על התפתחות הענף שציינתם. (6 נקודות)

5. ערד – אטלס ישראל החדש

- א. עיינו באטלס ישראל החדש בעמוד 18, מפה ה – ישראל, 1:300,000, וענו על התת-סעיפים (1)-(2).
- (1) ציינו את השם של יחידת הנוף שבה שוכנת ערד. (2 נקודות)
- (2) תארו יתרונ אחד שיש במיקום של ערד שמסייע להתפתחות של העיר, ותארו חיסרון אחד שיש במיקום של ערד המקשה על התפתחותה. (6 נקודות)
- ב. עיינו באטלס ישראל החדש בעמוד 81, מפה ז – ערד: עיר מתוכננת, שנת ייסוד 1961.
- במפה זו מוצגת תפרוסת שימושי הקרקע בעיר.
- לפניכם רשימה של אחדים משימושי הקרקע.
- מסחר
 - תעשייה ומלאכה
 - כבישים
 - בנייני ציבור ומוסדות חינוך
- בחרו בשניים משימושי הקרקע, והסבירו כיצד המיקום או התפרוסת של כל אחד מהם במרחב העירוני מלמדים על היותה של ערד עיר מתוכננת. (6 נקודות)

שימו לב:

שאלה 6 מיועדת לתלמידים שקראו את המאמר:

"זכות הטבע למים? דילמות בשיקום נחלי ישראל לנוכח השינויים במשק המים".

(א' סוקניק וא' סקוטלסקי "זכות הטבע למים? דילמות בשיקום נחלי ישראל לנוכח השינויים במשק המים", אקולוגיה וסביבה, 8, 2017, עמ' 68-75)

6. מאמר – "זכות הטבע למים? דילמות בשיקום נחלי ישראל לנוכח השינויים במשק המים"

לפניכם קטע מן המאמר. קראו את הקטע, וענו על הסעיפים א-ב שאחרי.

"ההתדרדרות במצב הנחלים בישראל נמשכה עד קרוב לסוף המאה ה-20 [...]. במהלך תקופה זו נחשבו הנחלים משאב שיש לנצלו בהיבט הכלכלי ולשלוט בו בהיבט ההידרולוגי [...]. בשנים האחרונות אנו עדים לשינוי פרדיגמה (הנחת יסוד) מהותי במדיניות שיקום זרימת המים בנחלים".

א. (1) על פי המאמר, תארו פעולה אחת שבה בא לידי ביטוי ניצול הנחלים בהיבט הכלכלי, והסבירו השפעה

אחת של הפעולה שתיארתם על המאפיינים הסביבתיים של הנחלים. (3 נקודות)

(2) על פי המאמר, תארו פעולה אחת שבה באה לידי ביטוי שליטה על המאפיינים ההידרולוגיים של הנחלים,

והסבירו השפעה אחת של הפעולה שתיארתם על הסביבה. (3 נקודות)

ב. (1) תארו דרך אחת לשיקום נחלים שהייתה נהוגה בעבר. הסבירו את החיסרון של הדרך שתיארתם.

(4 נקודות)

(2) הציגו את הנחת היסוד (הפרדיגמה) החדשה במדיניות השיקום של זרימת המים בנחלים, והסבירו

קושי אחד ביישומה. (4 נקודות)

פרק שני – גאוגרפיה של המזרח התיכון

(28 נקודות)

בפרק זה יש לענות על שתיים מן השאלות 7–11 (לכל שאלה – 14 נקודות).

7. הרי זגרוס

א. (1) ציינו מאפיין פיזי אחד של הרי זגרוס (גובה, אקלים, הידרולוגיה).

ציינו ענף כלכלי אחד שהתפתח באזור זה, והסבירו יתרון של המאפיין הפיזי שציינתם להתפתחות של ענף זה.

(5 נקודות)

ב. (2) בהרי זגרוס התיישבו קבוצות אתניות קטנות. הסבירו מדוע. (3 נקודות)

ב. קראו את הקטע שלפניכם, וענו על התת-שאלות (1)–(2) שאחריו.

"רעידת אדמה בעוצמה של 7.3 אירעה ב־2017 סמוך לגבול אירן-עירק בצפון מערב אירן (הרי זגרוס).

530 איש לפחות נהרגו, יותר מ־8,000 נפצעו ויותר מ־70,000 נותרו ללא קורת גג".

(הנתונים על פי אתר האינטרנט earthquake.usgs.gov)

(1) היעזרו במפות שבאטלס, והסבירו מה גורם לרעידות אדמה באזור זה. (3 נקודות)

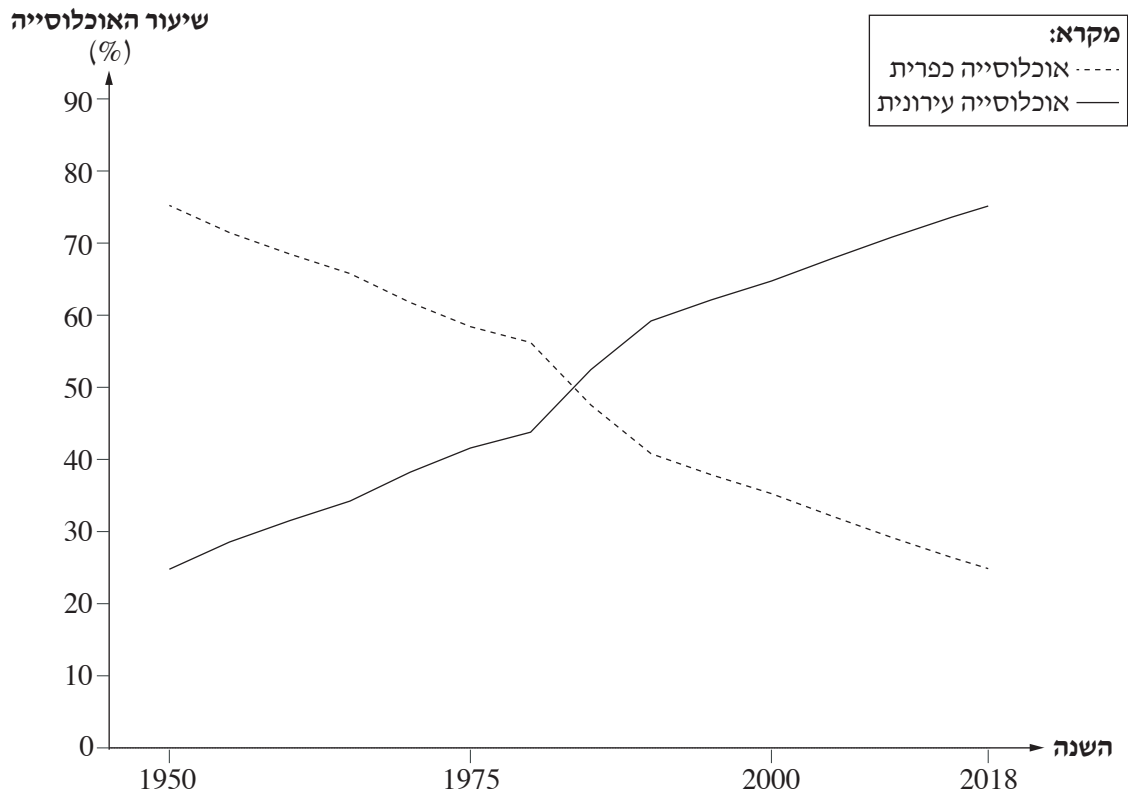
(2) הסבירו את הקשר בין רמת הפיתוח של המדינות השוכנות באזור זה לבין הנזקים מרעידת האדמה

המתוארים בקטע. (3 נקודות)

בגרף שלפניכם מוצגים שיעור האוכלוסייה הכפרית ושיעור האוכלוסייה העירונית בטורקיה בשנים 1950–2018. עיינו בגרף, וענו על הסעיפים א–ב שאחריו.

שיעור האוכלוסייה הכפרית ושיעור האוכלוסייה העירונית בטורקיה

(1950–2018)

(הנתונים על פי אתר האינטרנט population.un.org)

- א. (1) תארו את מגמת השינוי בשיעור האוכלוסייה הכפרית, ואת מגמת השינוי בשיעור האוכלוסייה העירונית בטורקיה בשנים 1950–2018. (2 נקודות)
- (2) מגמות השינוי בשיעור האוכלוסייה הכפרית ובשיעור האוכלוסייה העירונית בטורקיה מבטאות תופעה המתרחשת במדינות רבות במזרח התיכון. מהי התופעה? הסבירו שני גורמים לתופעה זו. (6 נקודות)
- ב. אנקרה היא בירת טורקיה.
- (1) ציינו את מיקומה של אנקרה בטורקיה. (3 נקודות)
- (2) תארו יתרונ אחד או חיסרון אחד במיקום של עיר הבירה באזור זה. (3 נקודות)

א. לפניכם טבלה ובה מאפיינים פיזיים של ים וחופיו, ותכונות של המאפיינים האלה.

(1) העתיקו למחברת שלושה מן המאפיינים הפיזיים שבטבלה, ולכל אחד מהם העתיקו את התכונה המתאימה לים התיכון או לחופיו. (4 נקודות)

(2) הסבירו כיצד כל אחד מן המאפיינים שהעתקתם עלול להגביר את זיהום הים התיכון או חופיו. (4 נקודות)

התכונה		המאפיין הפיזי
סגור	פתוח	מבנה הים
חלשה	חזקה	עוצמת זרמי הים
חלשה	חזקה	עוצמת זרמי הגאות
נמוכה	גבוהה	הטמפרטורה הממוצעת של הים וחופיו
בינונית	גבוהה	כמות המשקעים הממוצעת בחופי הים
קטנה	גדולה	כמות המים בנהרות הנשפכים לים

ב. בשנת 1976 חתמו המדינות השוכנות באגן הים התיכון על אמנת ברצלונה לשמירה על הסביבה הימית של הים התיכון ועל חופיו.

(1) הסבירו את החשיבות הכלכלית של השמירה על הסביבה הימית של הים התיכון וחופיו. (3 נקודות)

(2) תארו פעולה אחת שעל המדינות לעשות על פי אמנת ברצלונה. (3 נקודות)

10. כלכלה גלובלית (עולמית)

לפניכם טבלה ובה נתונים בנוגע למדינות אחדות במזרח התיכון בשנת 2018.

עיינו בטבלה, וענו על הסעיפים א-ב שאחריה.

מזרים	טורקיה	בחרין	תימן	
72	78	99	27	משתמשים באינטרנט (%)
51	55	82	42	מידת ההשתתפות של המדינה בכלכלה הגלובלית דירוג מ-1 עד 100 (1 - מידת השתתפות נמוכה 100 - מידת השתתפות גבוהה)

(הנתונים על פי אתרי האינטרנט www.cia.gov; www.theglobaleconomy.com)

א. (1) נמצא שיש קשר בין שיעור המשתמשים באינטרנט במדינה לבין מידת ההשתתפות שלה בכלכלה הגלובלית.

ציינו את הקשר הזה במדינות שבטבלה, והסבירו מדוע שימוש באמצעי תקשורת מודרניים כמו האינטרנט הוא תנאי הכרחי להשתלבות של מדינה בכלכלה הגלובלית. (4 נקודות)

(2) תארו שתי השפעות של שימוש באמצעי תקשורת מודרניים על שינויים חברתיים-תרבותיים במדינות המזרח התיכון. (4 נקודות)

ב. כתבו שני יתרונות בתחום הכלכלי שיש למדינות המזרח התיכון המשתלבות בכלכלה הגלובלית. (6 נקודות)

11. גאופוליטיקה של הנפט

בתרשימים שלפניכם מוצגים נתונים על שיעור התפוקה והצריכה של הנפט בעולם בשנת 2018.

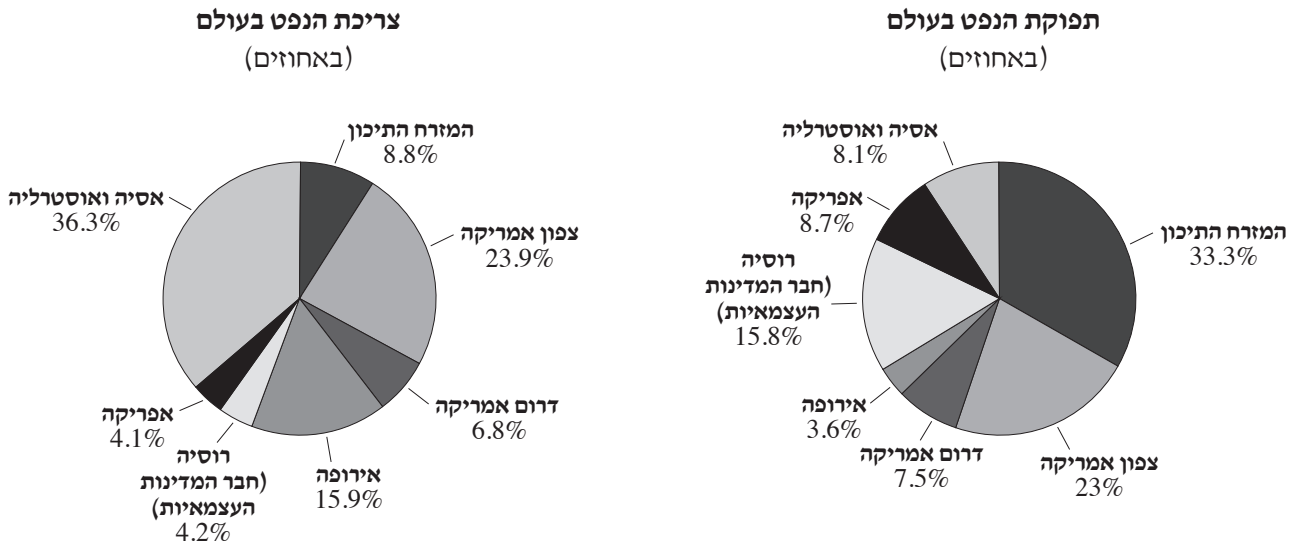
א. עיינו בתרשימים.

הסבירו את הפער בין החלק של המזרח התיכון בתפוקת הנפט בעולם ובין החלק שלו בצריכת הנפט בעולם.

(4 נקודות)

שיעור התפוקה והצריכה של הנפט בעולם

(2018)

(הנתונים מתוך: BP Statistical Review of World Energy, 2019)

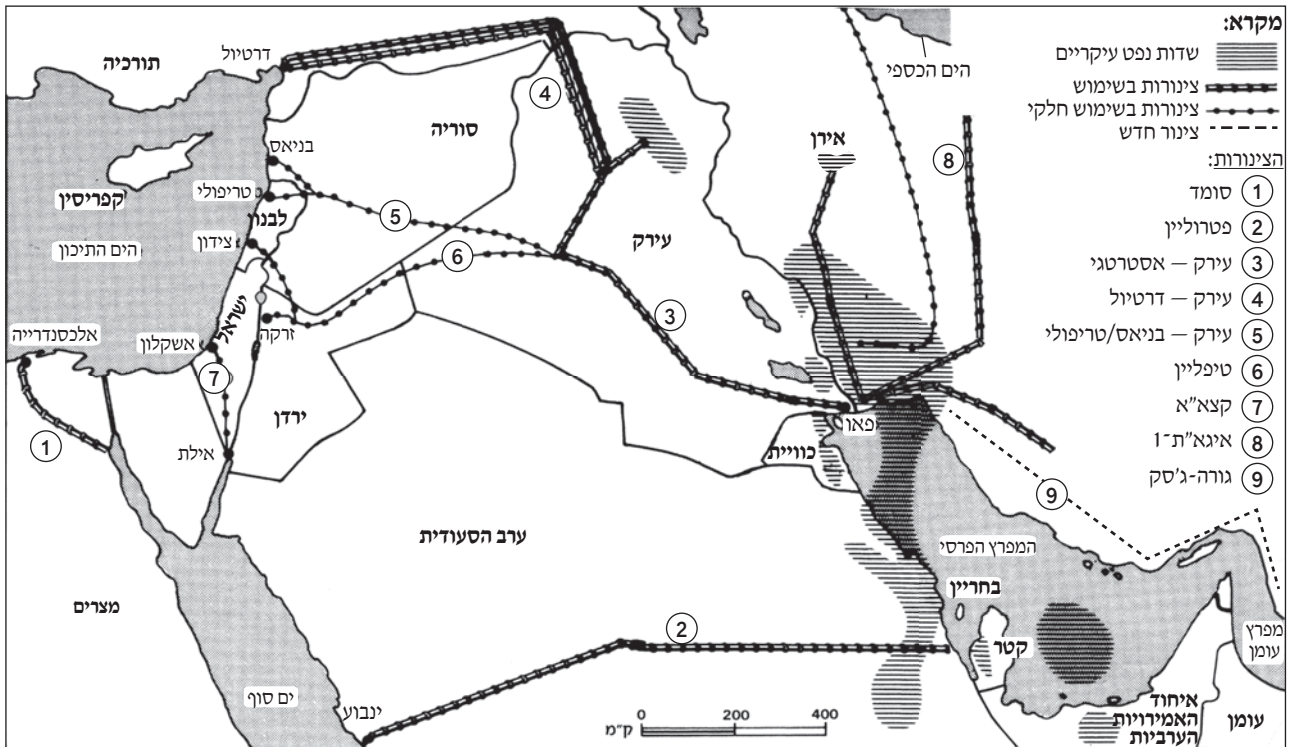
(שימו לב: המשך השאלה בעמוד הבא.)

ב. במפה שלפניכם מסומנים שדות הנפט וצינורות הנפט העיקריים במזרח התיכון. עיינו במפה ובמפות שבאטלס.

1) ציינו את מיקומו של מצר הורמוז, והסבירו מהי חשיבותו הגאוגרפית-כלכלית. (6 נקודות)

2) ביולי 2021 חנכה אירן צינור נפט חדש (צינור גורה-ג'סק), צינור 9 במפה, המעביר נפט ממסוף גורה בחופי המפרץ הפרסי אל הנמל בנדר א-ג'סק שבמפרץ עומן.

על פי התפרוסת של צינורות הנפט המוצגת במפה, הסבירו מדוע לפני הנחת הצינור החדש אירן הייתה עלולה להיות הנפגעת העיקרית מסגירה של מצר הורמוז למעבר של מכליות נפט. (4 נקודות)

פרק שלישי – ניתוח תופעות יסוד במרחב

(36 נקודות)

בפרק זה תיבדק יכולתכם להתמודד עם שאלות העוסקות בחבל ארץ שלא למדתם עליו. השאלות מתבססות על מיומנויות בגאוגרפיה ועל מיומנויות חשיבה. המידע הגאוגרפי נתון במפות החבליות והפיזיות שבאטלס, ובמפות העולמיות והנושאיות. חבל הארץ שהפרק עוסק בו הוא **נורבגיה** (נורווגיה) ו**שבדיה** (שוודיה). יש לענות על שלוש שאלות: על שאלה 12 (חובה), ועל שתיים מן השאלות 13–16 (לכל שאלה – 12 נקודות).

שאלת חובה – ענו על שלושה מן הסעיפים א–ד בשאלה זו (לכל סעיף – 4 נקודות).

12. מאפיינים פיזיים ומאפיינים אנושיים

- א. קו הגבול בין שבדיה לנורבגיה עובר ברובו לאורך תוואי טבעי. ציינו מהו תוואי זה, ותארו מאפיין אחד של התוואי.
- ב. קו הרוחב 60° צפון עובר בשבדיה. תארו את ההבדל בתפרוסת האוכלוסייה של שבדיה בין האזור שמצפון לקו זה ובין האזור שמדרום לקו זה, והסבירו גורם אחד להבדל זה.
- ג. בטבלה שלפניכם נתונים על המיקום והטמפרטורות של שתי ערים בחבל: **אולסונד** בנורבגיה ו**סונדסון** בשבדיה (הערים מסומנות במפה הסכמטית שבנספח ג). הסבירו את הגורם להבדל בין משרע הטמפרטורות השנתי של אולסונד ובין משרע הטמפרטורות של סונדסון.

העיר	מיקום	קו רוחב	טמפרטורה ממוצעת בינואר ($^{\circ}\text{C}$)	טמפרטורה ממוצעת ביולי ($^{\circ}\text{C}$)
אולסונד	חוף הים הצפוני	62°	4	16
סונדסון	חוף הים הבלטי	62°	-10	16

(הנתונים מתוך אתר האינטרנט של הארגון המטאורולוגי העולמי)

(שימו לב: המשך השאלה בעמוד הבא.)

ד. תעשיית העץ בשבדיה מפותחת מאוד. בשנת 1992 חתמה שבדיה על הסכם ריו דה'ז'נרו ובו היא מתחייבת לפעול על פי העיקרון של פיתוח בר-קיימה בתחום היעָרנות. עיינו בטבלה שלפניכם, וענו על התת-סעיפים (1)–(2) שאחריה.

כריתה ונטיעה של עצים בשבדיה
(מיליונים/שנה)

נטיעת עצים	כריתת עצים
120	90

(הנתונים מתוך אתר האינטרנט www.swedishwood.com)

- (1) הסבירו מדוע כריתת יערות לצורך פיתוח תעשיית העץ עלולה לגרום נזקים לסביבה.
- (2) הסבירו כיצד העיקרון של פיתוח בר-קיימה בא לידי ביטוי בנתונים שבטבלה.

ענו על שתיים מן השאלות 13-16 (לכל שאלה – 12 נקודות).

13. עיצוב הנוף וכלכלה

א. עיינו בתמונות 1-2 שבנספח ב, וענו על התת-סעיפים (1)-(2).

(1) בתמונות נראות שתי צורות נוף שמאפיינות את מדינות החבל: עמק U, פיורד.

הסבירו מהו הגורם העיקרי לעיצוב צורות נוף אלה. (3 נקודות)

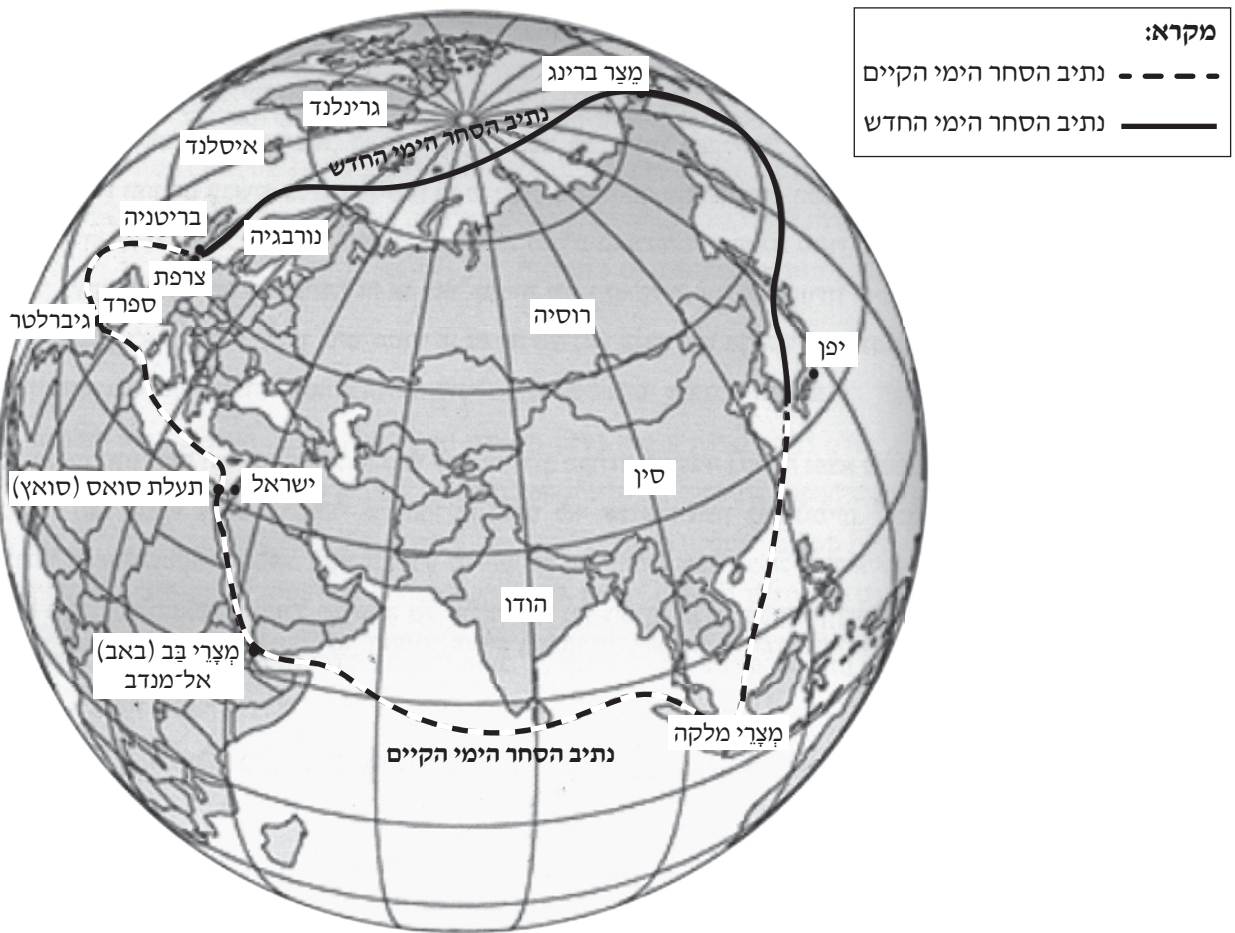
(2) הסבירו יתרון אחד לאדם בכל אחת מצורות נוף אלה (סך הכול – שני יתרונות). (4 נקודות)

ב. באזור אוקיינוס הקרח הצפוני נפתח נתיב סחר ימי חדש.

במפת כדור הארץ שלפניכם מסומנים שני נתיבי סחר ימי ממזרח אסיה לאירופה – נתיב הסחר הימי הקיים ונתיב הסחר הימי החדש.

הסבירו שתי השפעות אפשריות של נתיב הסחר הימי החדש על נורבגיה (בתחומים: כלכלה, גאופוליטיקה, סביבה).

(5 נקודות)

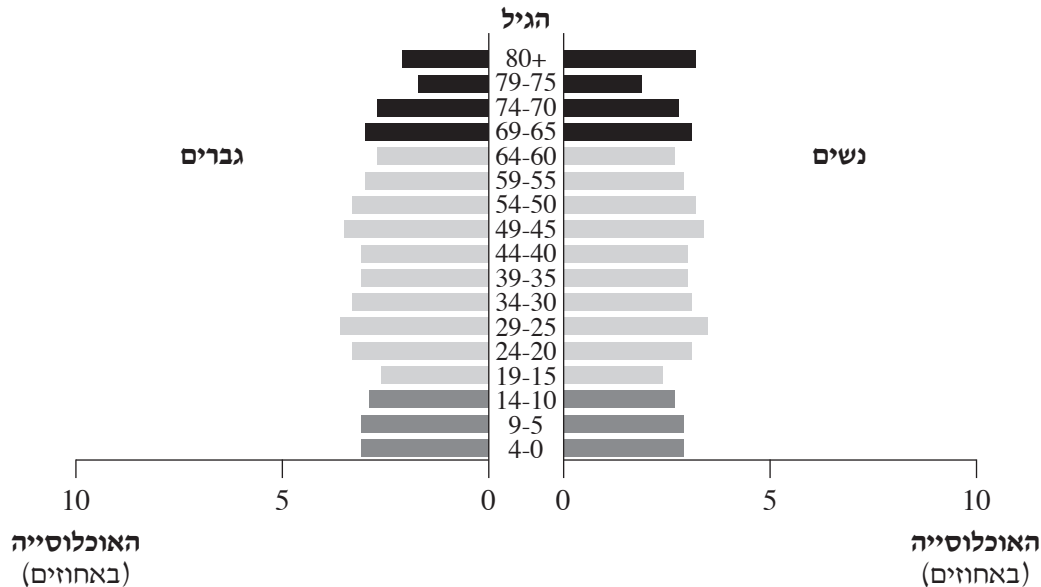

(מתוך: ברקובסקי א' וסופר א' (2013). גאופוליטיקה ושינויי אקלים במזרח התיכון. חיפה: אוניברסיטת חיפה, עמ' 27)

14. אוכלוסייה

בפירמידת הגילים שלפניכם מוצגים נתונים על מבנה הגילים של האוכלוסייה בשבדיה בשנת 2017. עיינו בפירמידת הגילים, וענו על הסעיפים א-ב.

שבדיה: פירמידת הגילים בשנת 2017

(הנתונים מתוך אתר האינטרנט www.census.gov)

א. תארו שלושה מאפיינים של אוכלוסיית שבדיה בשנת 2017. בתשובה השתמשו במושגים **אוכלוסייה תלויה** ו**אוכלוסייה יצרנית**. (8 נקודות)

ב. בריאיון לסוכנות הידיעות רויטרס אמר בכיר בשירות התעסוקה השבדי: "שבדיה זקוקה למהגרים רבים משיש לה כעת, כדי להצליח לשמר את מערכת הרווחה* שלה".
 על פי הנתונים המוצגים בפירמידה, הסבירו טענה זו. (4 נקודות)

* מערכת רווחה היא תמיכה כלכלית-חברתית של המדינה בכלל אזרחיה.

15. תאגיד הרכב וולוו

חברת וולוו לייצור מכוניות הוקמה בשנת 1927 בעיר יטבור (יֵטְבוֹרְגִי) בשבדיה. עם השנים נהפכה וולוו לחברה רב-לאומית, והיא הקימה מפעלי ייצור בעשרים וחמש מדינות בעולם.

א. מיקומה של העיר יטבור מקנה יתרונות להקמת חברה לייצור מכוניות. תארו שני יתרונות כאלה. (6 נקודות)

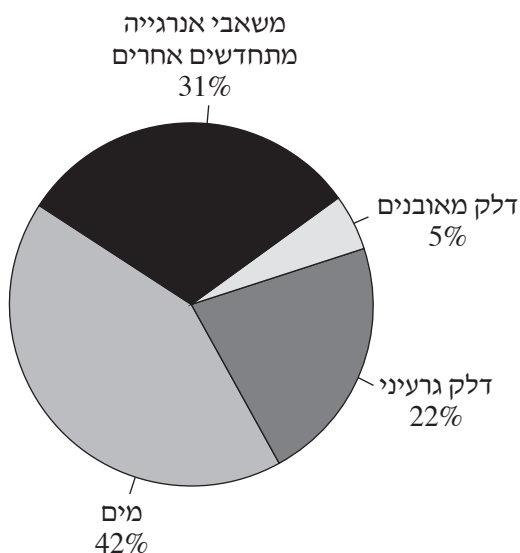
ב. מרכזי המחקר והפיתוח של חברת וולוו ממוקמים בשבדיה.

הסבירו שני יתרונות יחסיים למיקומם של **מרכזי המחקר והפיתוח** של החברה בשבדיה. (6 נקודות)

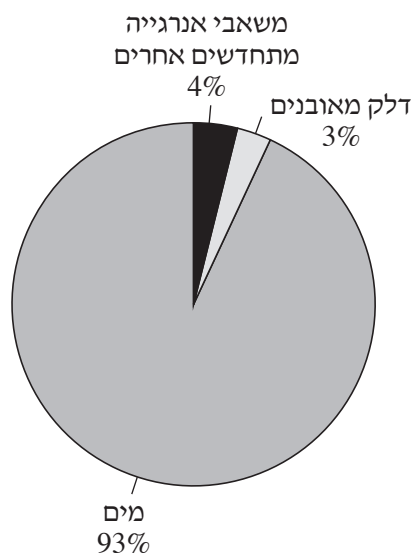
16. אנרגייה מתחדשת

בתרשימים שלפניכם מוצג שיעור השימוש במקורות אנרגייה להפקת חשמל במדינות החבל בשנת 2017. ציינו בגרפים, וענו על הסעיפים א-ב שאחריהם.

מקורות להפקת חשמל בשבדיה
(באחוזים)

מקורות להפקת חשמל בנורבגיה
(באחוזים)

(הנתונים מתוך אתר האינטרנט של ה-CIA)

- א. ציינו מהו מקור האנרגייה העיקרי להפקת חשמל במדינות החבל. הסבירו שני גורמים לכך. (8 נקודות)
- ב. במדינות החבל בא לידי ביטוי העיקרון של פיתוח בר-קיימה בשימוש במקורות האנרגייה להפקת חשמל. הסבירו כיצד. (4 נקודות)

בהצלחה!

נספח א תמונות לשאלה 4

תמונה 1

(מתוך ויקימדיה קומונס, צילום: Eldad Cohen Tzedek)

תמונה 2

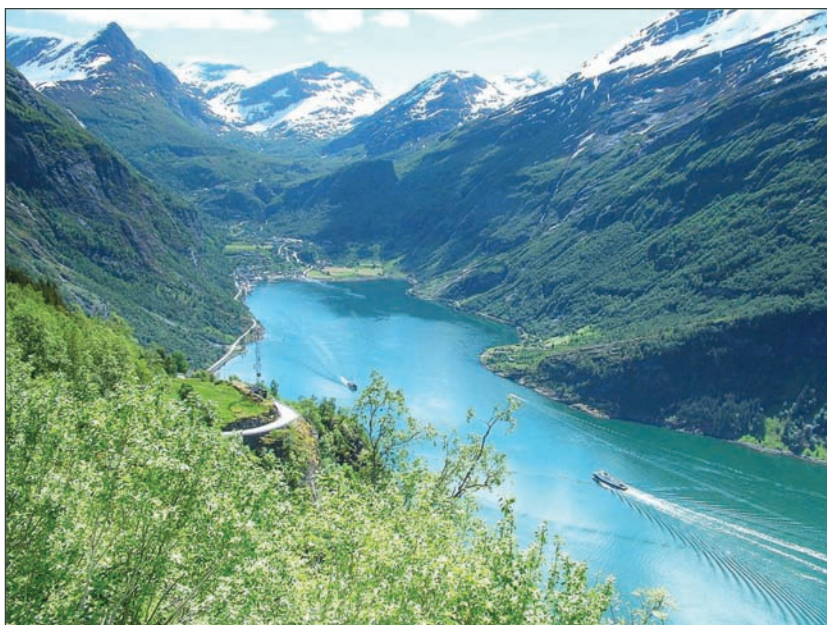
נספח ב תמונות לשאלה 13

תמונה 1 – עמק U

(מתוך ויקימדיה קומונס. צילום: Schlaubi)

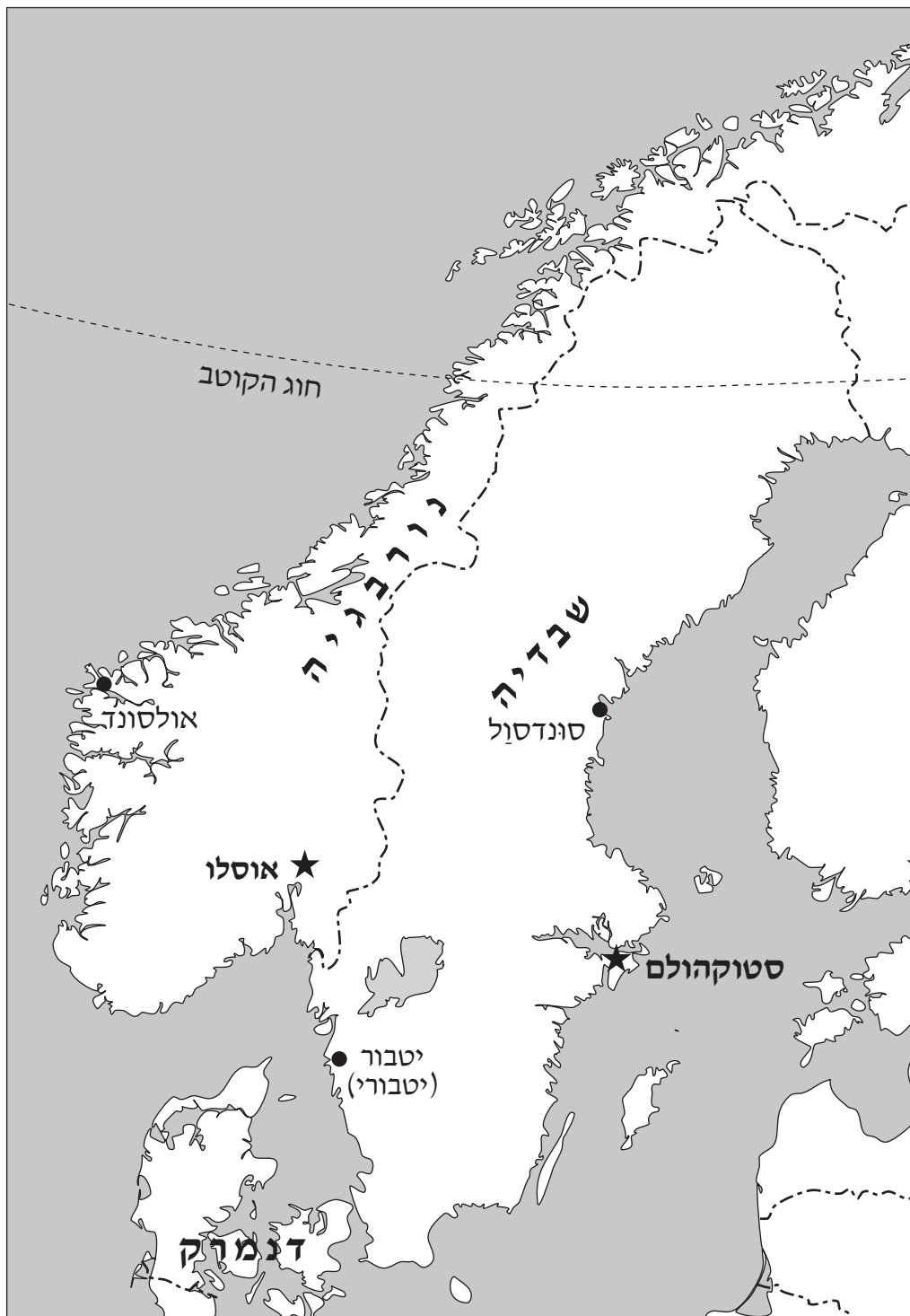
תמונה 2 – פיורד

(מתוך ויקימדיה קומונס, על ידי: Mikiwikipikidikipedia. צילום: Michael David Hill)

נספח ג

מפה סכמטית של נורבגיה ושבדיה

- מקרא:
- עיר
 - ★ עיר בירה